5 porcji zdrowia
owoc, warzywo lub sok

KUPS
KRAJOWA UNIA
PRODUCENTÓW SOKÓW

Program sfinansowany ze środków Funduszu Promocji Owoców i Warzyw. Organizator Stowarzyszenie Krajowa Unia Producentów Soków.

www.kups.org.pl | www.wszkole.5porcji.pl

PRAWIDŁOWE ŻYWIENIE

KUPS
KRAJOWA UNIA PRODUCENTÓW SOKÓW

5 porcji zdrowia
owoc, warzywo lub sok

Prawidłowe żywienie to takie, które dostarcza organizmowi energii i wszystkich niezbędnych składników pokarmowych w odpowiedniej ilości.

ZASADY PRAWIDŁOWEGO ŻYWIENIA:

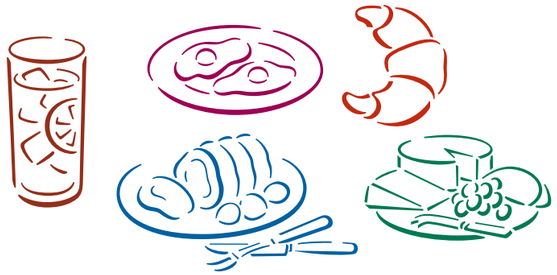

Jedz 5 posiłków dziennie. Rób regularne przerwy pomiędzy nimi.

Do każdego posiłku jedz warzywa i owoce w różnej postaci. Niech zajmują one większość miejsca na talerzu.

Często jedz pełnoziarniste produkty zbożowe takie jak: pieczywo razowe, kasze, makarony. Dostarczają energii, błonnika, witamin i składników mineralnych.

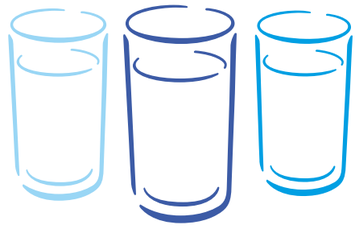

Pij 3-4 szklanki mleka dziennie, możesz je zastąpić jogurtem naturalnym lub kefirem.

PRAWIDŁOWE ŻYWIENIE

KUPS
KRAJOWA UNIA PRODUCENTÓW SOKÓW

5 porcji zdrowia
owoc, warzywo lub sok

ZASADY PRAWIDŁOWEGO ŻYWIENIA

Często jedz ryby
lub rośliny strączkowe np.
fasolę, soję, ciecierzycę
lub mięso.

Tłuszcze też są ważne,
ale zamień te zwierzęce
na roślinne, na przykład
oliwę z oliwek lub olej
rzepakowy.

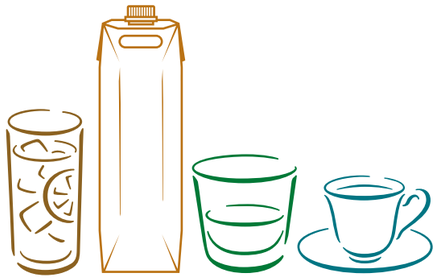

Pamiętaj o piciu wody.

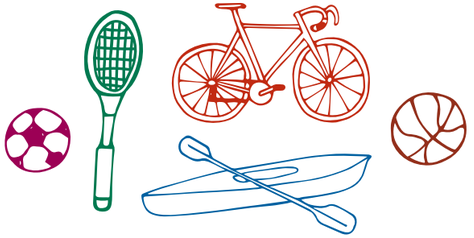

Ruszaj się, uprawiaj sport.
Aktywność fizyczna też
jest bardzo ważna.

PIRAMIDA ZDROWEGO ŻYWIENIA I AKTYWNOŚCI FIZYCZNEJ

KUPS
KRAJOWA UNIA PRODUCENTÓW SOKÓW

5 porcji zdrowia
owoc, warzywo lub sok

Poziom, na którym znajduje się dany produkt informuje nas o tym, jak często i ile powinniśmy ich jeść!

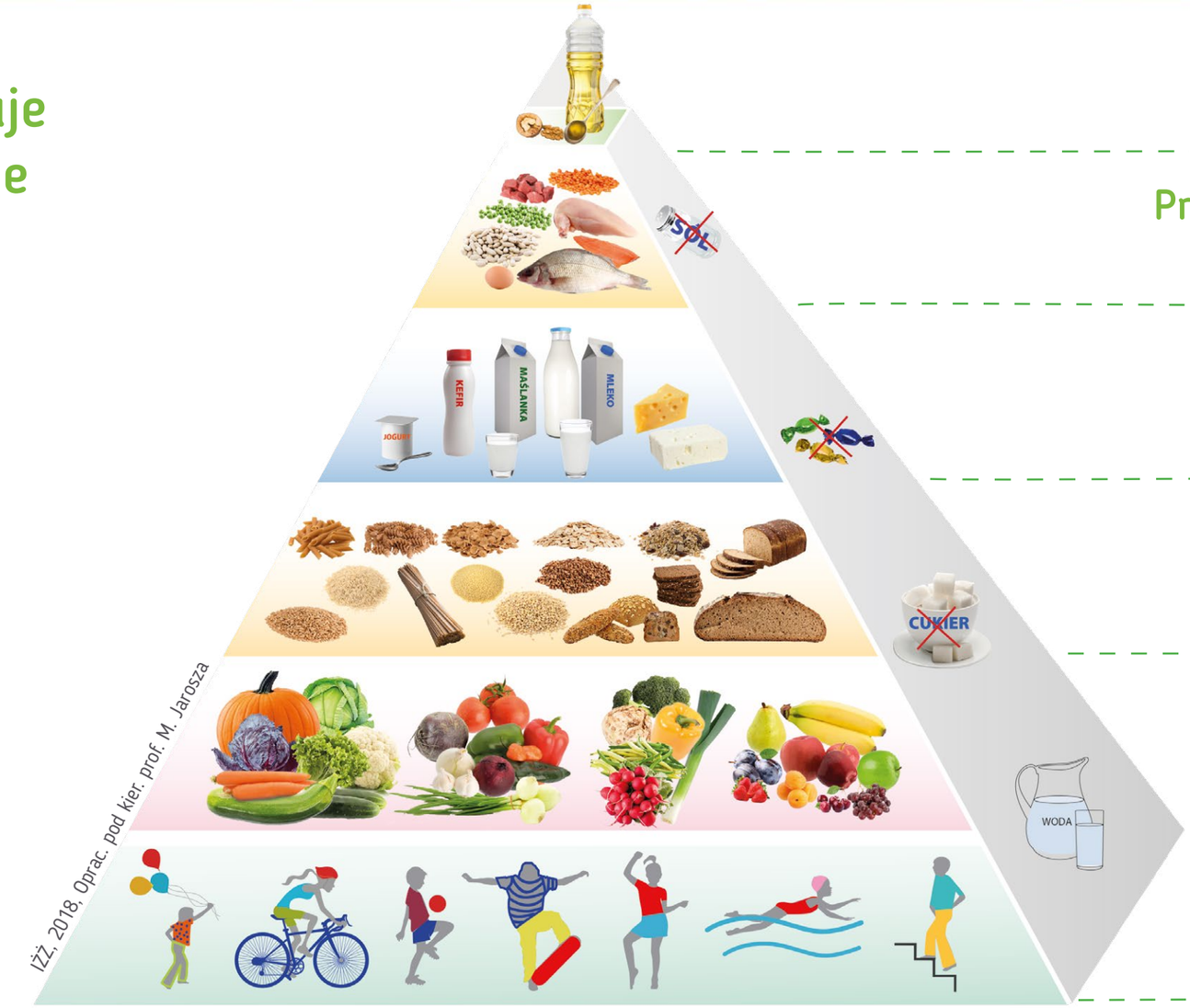

Tłuszcze

Produkty mięsne, rybne oraz jaja

Nabiał

Produkty zbożowe

Warzywa i owoce

Aktywność fizyczna

ILE WARZYW I OWOCÓW POWINNIŚMY SPOŻYWAĆ W CIĄGU DNIA?

KUPS
KRAJOWA UNIA PRODUCENTÓW SOKÓW

5 porcji zdrowia
owoc, warzywo lub sok

Codziennie należy jeść minimum 400 g warzyw i owoców, najlepiej podzielić je na 5 porcji.

Uwaga: nie mogą to być zawsze te same produkty np. tylko jabłka 5 razy dziennie.

DLACZEGO POWINNIŚMY JEŚĆ PRZYNAJMNIEJ 5 PORCJI WARZYW LUB OWOCÓW DZIENNIE?

KUPS
KRAJOWA UNIA PRODUCENTÓW SOKÓW

5 porcji zdrowia
owoc, warzywo lub sok

1

Dostarczają cennych substancji odżywczych m.in. witamin i składników mineralnych

2

Zawarte w nich składniki budują odporność na atak wirusów i bakterii

3

Zawarte w nich składniki pomagają lepiej zapamiętywać ważne rzeczy, ułatwiają koncentrację

4

Jedzenie warzyw i owoców pomaga w zapobieganiu wielu chorób

5

Jedzenie warzyw i owoców oraz picie soku hamuje proces starzenia się

CO TO JEST PORCJA WARZYW I OWOCÓW?

KUPS
KRAJOWA UNIA PRODUCENTÓW SOKÓW

5 porcji zdrowia
owoc, warzywo lub sok

PORCJA OWOCÓW:

Średnie jabłko

Banan

Średnia gruszka

Pół szklanki malin

2-3 mandarynki

Szklanka lub kartonik soku owocowego (150-200 ml)

Średnia pomarańcza

Malutka garść suszonych owoców

PORCJA WARZYW:

Średnia marchewka

Talerz zupy warzywnej

Porcja sałatki warzywnej

Jeden średni pomidor

Szklanka lub kartonik soku warzywnego (150-200 ml)

Jeden średni ogórek

Kilka rzodkiewek

3-4 pomidorki koktajlowe

UWAGA: ziemniaki nie są porcją warzyw lub owoców.

DLACZEGO SOK MOŻE BYĆ JEDNĄ PORCJĄ W CIĄGU DNIA?

KUPS
KRAJOWA UNIA PRODUCENTÓW SOKÓW

5 porcji zdrowia
owoc, warzywo lub sok

1. Soki powstają z warzyw i owoców.

2. Soki zawierają podobny poziom niektórych składników odżywczych co owoce i warzywa.

3. Sok owocowy lub warzywny, także ten z kartonu, nie może zawierać konserwantów, sztucznych barwników ani aromatów.

4. Soki owocowe, pomidorowe oraz 100% warzywne nie mogą być dosładzane.

JAK POWSTAJE SOK

KUPS
KRAJOWA UNIA PRODUCENTÓW SOKÓW

5 porcji zdrowia
owoc, warzywo lub sok

1 Najpierw zbiera się owoce i warzywa.

2 Następnie zbiory przewozi się do zakładu produkcyjnego.

3 Na miejscu owoce lub warzywa są przebierane i myte.

4 Niektóre warzywa, jak np. marchew, pozbawia się skórki.

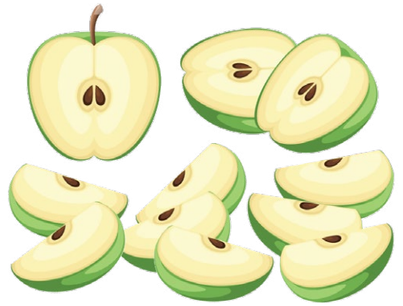

5 Większe owoce, takie jak jabłka przed tłoczeniem są rozdrabniane.

6 Soki z owoców cytrusowych, na przykład pomarańczy uzyskuje się poprzez wyciskanie.

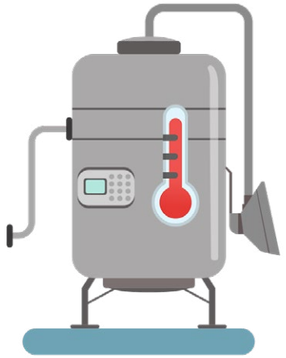

7 Sok może również zostać zagęszczony poprzez usunięcie z niego dużej części wody. Ułatwia to magazynowanie i transport.

8 Potem sok, może zostać poddany pasteryzacji*

*Pasteryzacja to taki proces, który często wykorzystują nasze mamy, kiedy robią przetwory na zimę. Polega na tym, że na przykład sok jest podgrzewany, a potem szybko schładzany. Dzięki temu sok się nie psuje i jest bezpieczny do spożycia.

9 Na końcu soki rozlewane są do opakowań, na przykład kartonowych.

WITAMINY I SKŁADNIKI MINERALNE

KUPS
KRAJOWA UNIA PRODUCENTÓW SOKÓW

5 porcji zdrowia
owoc, warzywo lub sok

Witaminy i składniki mineralne są bardzo ważne dla prawidłowego rozwoju organizmu!

Składniki mineralne zawarte w owocach warzywach i sokach:

Wapń, magnez, potas, żelazo, cynk, miedź, jod.

WITAMINY I SKŁADNIKI MINERALNE

KUPS
KRAJOWA UNIA PRODUCENTÓW SOKÓW

5 porcji zdrowia
owoc, warzywo lub sok

Jakie witaminy znajdziemy w poszczególnych warzywach i owocach?

WITAMINA C

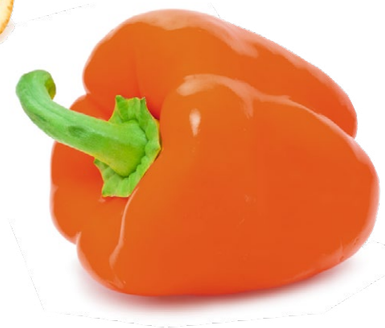

Wspomaga odporność

Zmniejsza uczucie zmęczenia

WITAMINY I SKŁADNIKI MINERALNE

KUPS
KRAJOWA UNIA PRODUCENTÓW SOKÓW

5 porcji zdrowia
owoc, warzywo lub sok

Jakie witaminy znajdziemy w poszczególnych warzywach i owocach?

WITAMINA K

Pomaga w gojeniu ran
(szybciej robi się strupek)

Wspomaga utrzymanie
zdrowych kości

WITAMINY I SKŁADNIKI MINERALNE

KUPS
KRAJOWA UNIA PRODUCENTÓW SOKÓW

5 porcji zdrowia
owoc, warzywo lub sok

Jakie witaminy znajdziemy w poszczególnych warzywach i owocach?

WITAMINA **E**

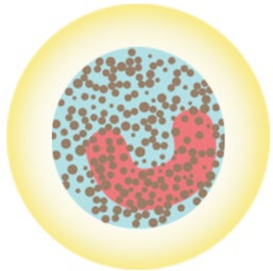

Chroni komórki naszego organizmu przed szkodliwymi czynnikami środowiska.

WITAMINY I SKŁADNIKI MINERALNE

KUPS
KRAJOWA UNIA PRODUCENTÓW SOKÓW

5 porcji zdrowia
owoc, warzywo lub sok

Jakie witaminy znajdziemy w poszczególnych warzywach i owocach?

PROWITAMINA A (BETA-KAROTEN)

Pomaga w utrzymaniu prawidłowego widzenia

Pomaga zachować zdrowy wygląd skóry

WITAMINY I SKŁADNIKI MINERALNE

KUPS
KRAJOWA UNIA PRODUCENTÓW SOKÓW

5 porcji zdrowia
owoc, warzywo lub sok

Jakie składniki mineralne znajdziemy w poszczególnych warzywach i owocach?

POTAS

Umożliwia kurczenie mięśni, co daje nam możliwość poruszania się i ćwiczeń.

Pomaga utrzymać prawidłowe ciśnienie krwi przez co chroni serce.

WAPŃ

Jest potrzebny do utrzymania zdrowych kości i zębów u dzieci i młodzieży, gdy kości rosną i stają się twardsze.

Pomaga w prawidłowej pracy naszym mięśniom oraz nerwom.

MAGNEZ

Przyczynia się do zmniejszenia uczucia zmęczenia.

Odgrywa ważną rolę w procesie skurczu mięśni, w tym mięśnia sercowego.

ŻELAZO

Zapewnia prawidłową pracę ważnych narządów takich jak mózg.

Pomaga walczyć z wirusami i bakteriami.

WITAMINY I SKŁADNIKI MINERALNE

KUPS
KRAJOWA UNIA PRODUCENTÓW SOKÓW

5 porcji zdrowia
owoc, warzywo lub sok

Jakie składniki mineralne znajdziemy w poszczególnych warzywach i owocach?

MIEDŹ

Odpowiada za kolor skóry i włosów.

Wzmacnia odporność.

FOSFOR

Pomaga w utrzymaniu zdrowych zębów.

Odpowiada za prawidłową przemianę materii.

MANGAN

Pomaga w utrzymaniu zdrowych kości.

Odpowiada za prawidłową przemianę materii.

WITAMINY I SKŁADNIKI MINERALNE

„**5 PORCJI ZDROWIA W SZKOLE**” – to program edukacyjny mający na celu zwrócenie uwagi na potrzebę zadbania o edukację w zakresie zbilansowanej diety już od najmłodszych lat. Podstawą prawidłowego żywienia jest spożywanie minimum 5 porcji warzyw i owoców dziennie, a jedną z nich może być szklanka soku. Dieta bogata w produkty z tej grupy wspomaga prawidłowy rozwój dzieci, a także dostarcza im całą gamę witamin i składników mineralnych. Dbałość o prawidłowe nawyki żywieniowe od najmłodszych lat z pewnością zaprocentuje w przyszłości.

MATERIAŁY STWORZONE W RAMACH PROGRAMU „5 PORCJI ZDROWIA W SZKOLE” ZOSTAŁY ZWERYFIKOWANE I ZAAKCEPTOWANE PRZEZ INSTYTUT ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA (IŻŻ).

Zamieszczona w materiałach Piramida Zdrowego Żywienia i Aktywności fizycznej została opracowana przez Instytut Żywności i Żywienia pod kierownictwem profesora Mirosława Jarosza (www.izz.waw.pl). Instytut Żywności i Żywienia współpracuje z Narodowym Centrum Edukacji Żywieniowej na rzecz edukacji żywieniowej Polaków, jako elementu polityki prozdrowotnej (www.ncez.pl).

PATRONAT HONOROWY NAD PROGRAMEM OBJĘLI

MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

RZECZNIK PRAW DZIECKA
Marek Michalak

KO KUJAWSKO -POMORSKIE

KO ROCŁAW

SMACZNEGO!

5 porcji zdrowia
owoc, warzywo lub sok

KUPS
KRAJOWA UNIA PRODUCENTÓW SOKÓW

Program sfinansowany ze środków Funduszu Promocji Owoców i Warzyw. Organizator Stowarzyszenie Krajowa Unia Producentów Soków.
www.kups.org.pl | www.wszkole.5porcji.pl